УДК 351.82
DOI https://doi.org/10.32840/1813-3401-2019-4-15

О. В. Гібадуллін
аспірант кафедри економічної політики та менеджменту
Харківського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України

СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасний етап розвитку національної та світової економіки потребує вирішення як завдань удосконалення та корегування технологічних процесів, адаптації продукції до вимог зовнішніх ринків, так і зміни та удосконалення системи державного регулювання інноваційного розвитку. У зв'язку з цим особливої уваги потребує питання постійного моніторингу поточного стану та тенденцій інноваційного розвитку вітчизняних підприємств торгово-промислової сфери економіки України.

Метою дослідження є ґрунтовний аналіз сучасного стану інноваційного розвитку підприємств торгово-промислової сфери економіки України.

Стратегічні інтереси України вимагають усвідомлення, що сталого розвитку економіки в умовах глобальних світових змін можна досягти, лише розвиваючи високотехнологічні галузі промисловості. Ринкові виклики та зростання конкурентної боротьби спонукають вітчизняні підприємства торгово-промислової сфери економіки шукати шляхи впровадження нових технологічних процесів.

Інноваційна активність – один із найважливіших показників для вітчизняної економіки та промисловості, що дає змогу забезпечити високий ступінь технологічної незалежності підприємств торгово-промислової сфери, підвищити їх ефективність та конкурентоспроможність. Проблемою є те, що інноваційна діяльність торгово-промислової сфери економіки України здійснюється хаотично, без чіткого аналізу показників та системного впливу з боку системи державного регулювання.

Сучасні виклики глобального економічного середовища, положення України у Глобальних Рейтингах, що описують конкурентоспроможність та інноваційну активність держави порівняно з іншими країнами підтверджують, що стратегічні інтереси України вимагають усвідомлення, що сталого розвитку економіки в умовах глобальних світових змін можна досягти, лише розвиваючи високотехнологічні галузі промисловості. Питання досконалості виробництв, технологій та процесів, конкурентоспроможності товарів вітчизняного виробника на міжнародному та внутрішньому ринку, збереження ресурсів не можливі без належної уваги з боку держави. Важко переоцінити важливість питання державного регулювання інноваційного розвитку та інноваційної активності, які в умовах глобалізації та розвитку цифрових технологій набувають неабиякого значення.

Ключові слова: *механізми державного регулювання, інновації, інноваційний розвиток, торгово-промислова сфера, розвиток торгово-промислової сфери.*

Постановка проблеми. Україна не може залишатися осторонь глобальних економічних трансформацій: зростання конкурентної боротьби та перерозподілу ринків, кризи перевиробництва, діджиталізації економіки та процесів, зростання ролі послуг.

Світова Організація Торгівлі відзначає подальший структурний зсув торгівлі з «ринку виробника», де головну роль відігравали виробництва, до «ринку споживача», де головна роль відводиться споживачам продуктів виробництва. Вже вони, споживачі, визначають скільки, чого, якої якості повинно вироблятися. Секрет конкуренції на цьому ринку досить простий: якщо твій товар не високоякісний, не конкурентний за ціною, не відповідає високим вимогам, то на нього просто не буде попиту. Також визначається поширення глобальних ланцюгів

© Гібадуллін О. В., 2019

створення вартості з метою оптимізації умов виробництва товарів і послуг та зростання ролі підприємств торгово-промислової сфери економіки – виробників товарів для бізнесу.

Сучасний етап розвитку національної та світової економіки потребує вирішення як завдань удосконалення та корегування технологічних процесів, адаптації продукції до вимог зовнішніх ринків, так і зміни та удосконалення системи державного регулювання інноваційного розвитку. У зв'язку з цим особливої уваги потребує питання постійного моніторингу поточного стану та тенденцій інноваційного розвитку вітчизняних підприємств торгово-промислової сфери економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних та практичних аспектів інноваційного розвитку промислових підприємств, підприємств торгово-промислової сфери економіки України займає провідне місце в роботах вітчизняних учених-економістів: О.І. Амоші, Б.М. Андрушківа, М.А. Бендикова, М.Г. Білопольського, Н.В. Бондарчук, А.І. Бутенко, Б.І. Валуєва, Н.П. Гончарової, Б.М. Данилишина, І.О. Дергачова, М.І. Долішнього, Т.А. Забазнова, О.П. Зайцевої, М.Б. Ковальчука, Н.О. Кухарської, І.І. Лукінова, Є.Г. Попкова, І.П. Продіуса, І.В. Токарева, Л.М. Чернелевського та багатьох інших.

Віддаючи належне напрацюванням вітчизняних економістів, здійсненим в області теорії та організації інноваційного розвитку, варто зазначити, що коло статистичної інформації постійно збільшується, статистичний матеріал, необхідний для аналізу поточного стану, постійно оновлюється, змінюються зовнішні та внутрішні чинники розвитку, питання вивчення поточного стану та потенціалу промисловості є постійно актуальним.

Мета статті. Метою дослідження є ґрунтовний аналіз сучасного стану інноваційного розвитку підприємств торгово-промислової сфери економіки України.

Виклад основного матеріалу. Стратегічні інтереси України вимагають усвідомлення, що сталого розвитку економіки в умовах глобальних світових змін можна досягти, лише розвиваючи високотехнологічні галузі промисловості. Застаріла експортно-сировинна орієнтація економічної моделі тільки поглиблює диспропорцію між економічним станом нашої держави та закордонних торгових партнерів. Гостро постає питання досконалості виробництв, конкурентоспроможності товарів вітчизняного виробника на міжнародному та внутрішньому ринку, збереження ресурсів. Важко переоцінити важливість питання інновації, інноваційного розвитку та інноваційної активності, які в умовах глобалізації та розвитку цифрових технологій набувають неабиякого значення [1].

Вибіркове дослідження, проведене Світовою Асоціацією Торгівлі ще в 2011 році, засвідчило, що в рамках міжнародних промислових ланцюгів на кінцевих постачальників припадає лише 29,2% створюваної доданої вартості, тоді як на постачальників компонентів виробництва, підприємства торгово-промислової сфери економіки – 70,8%, у тому числі 23% – на постачальників сировини, 10,1% – інші галузі обробної промисловості (добрива, хімічні засоби захисту рослин, машини та обладнання), 37,7% – на постачальників послуг (у тому числі 18,5% – транспортні послуги та послуги з дистрибуції включно з оптовою та роздрібною торгівлею; 7,5% – послуги з досліджень та розробок, інші ділові послуги).

Впроваджуються новітні форми організації торгівлі, у тому числі і для підприємств торгово-промислової сфери, на основі використання цифрових технологій (діджиталізація світової торгівлі), що істотно полегшує включення у світову торгівлю малих і середніх підприємств, дозволяє пришвидшити покупки передових комплектуючих виробів із будь-якої частини світу та підвищити тим самим свою конкурентоспроможність [2]. Світовий досвід свідчить, що експортна орієнтація економіки на сировинну та аграрну продукцію не може бути основою тривалого зростання у зв'язку з мінливістю попиту і пропозицій на зовнішніх ринках та високою залежністю від циклічних коливань у розвинутих країнах – основних споживачах сировини [3].

Україна представлена у кількох міжнародних рейтингах, які оцінюють інноваційний потенціал, технологічну та інноваційну конкурентоспроможність. Найбільш авторитетними є Глобальний індекс інновацій (Global Innovation Index), Індекс інноваційного розвитку агентства Bloomberg (Bloomberg Innovation Index), Глобальний індекс конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index), Інноваційний індекс Європейського інноваційного табло (Innovation Union Scoreboard), Глобальний індекс конкурентоспроможності талантів (Global Talent Competitiveness Index).

Згідно з доповіддю «Глобальний індекс інновацій 2017», підготовленою Корнельським університетом, школою бізнесу INSEAD і Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), Глобальний індекс інновацій 2017 охоплює 127 економік світу й використовує 82 показники з ряду тем. Лідирують у рейтингу Швейцарія і Швеція. На третій позиції – Нідерланди, які поліпшили свій показник за рік на шість позицій. Також у десятку найбільш інноваційних країн увійшли США, Велика Британія, Данія, Сінгапур, Фінляндія, Німеччина та Ірландія. У 2017 році Україна посіла найвищу позицію за останні сім років – 50 місце [4].

Методологія, яку використовує Bloomberg, передбачає аналіз семи факторів: витрати на R&D у співвідношенні до ВВП; технологічні можливості; продуктивність праці; кількість високотехнологічних підприємств; ефективність вищої освіти та відсоток дипломованих спеціалістів; концентрація дослідників; патентна активність. Відповідно до рейтингу у 2018 році Україна втратила за рік чотири позиції, що відповідає 46 місцю в рейтингу серед 50 країн, які досліджувалися [5].

За даними звіту Світового економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність 2017–2018 рр. Україна піднялася на чотири позиції в рейтингу й посіла 81 місце серед 137 досліджуваних країн [6].

За даними Європейського інноваційного табло та Європейського рейтингу інноваційності, що охоплює у своєму дослідженні чотири основні групи: людські ресурси, створення нових знань, передача і застосування знань, фінансування інновацій і ринки інноваційної продукції, Україна знаходиться на останньому місці за рівнем інновативності, четвертій групі «країн, що наздоганяють». Порівняно з іншими країнами ЄС, відставання України становить: від «країн-лідерів» – приблизно у три рази (Швеція – 0,68), від «країн-послідовників» – у два рази (Великобританія – 0,48), від країн – «помірних інноваторів» – 1,6 рази (Норвегія – 0,35) [7]. Значення показника для України в 2016 році становило 28,9%, що свідчить про падіння на 4,2% порівняно з 2010 року. Отже, потреба в інноваціях сьогодні актуалізується більше, ніж будь-коли.

Інноваційна активність – один із найважливіших показників для вітчизняної економіки та промисловості, що дає змогу забезпечити високий ступінь технологічної незалежності підприємств торгово-промислової сфери, підвищити їх ефективність та конкурентоспроможність. Під інноваційною активністю розуміють цілеспрямовану діяльність підприємств щодо конструювання, створення, освоєння і виробництва якісно нових видів техніки, предметів праці, об'єктів інтелектуальної власності (патентів, ліцензій та іншого), технологій, а також упровадження більш досконалих форм організації праці й управління виробництвом [8]. Інноваційно-активним сьогодні вважається підприємство, що займається інноваційною діяльністю, під якою у науковій літературі розуміють усі наукові, технологічні, організаційні, фінансові і комерційні дії, що дійсно призводять до здійснення інновацій або задумані з цією метою [9].

Досліджуючи стан інноваційної активності у перші роки незалежності, можна спостерігати досить високі показники кількості підприємств, що впроваджували інновації: 2002 підприємства (1995 рік), 1506 підприємств (2002 рік), найбільш значне зменшення, 127 підприємств на рік, припадає на 1998–1999 роки. Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, за цей період знизилася майже на 10%, а кількість підприємств, що впроваджували нові технологічні процеси, скоротилася більш ніж удвічі з 2936 підприємств (1995 рік) до 1142 підприємств (2002 рік). Кількість підприємств, що опікувалися ресурсозбереженням, скоротилася у 2,5 рази з 1044 (1995 рік) до 430 (2002 рік).

Наслідки валютної кризи 1998–1999 років мали і позитивний вплив, підштовхнувши вітчизняні підприємства до освоєння нових видів продуктів: 11472 (1995 рік), 12645 (1999 рік), 22847 (2002 рік). Серед нових видів продуктів частка технічних, високотехнологічних продуктів скоротилася з 1000 одиниць (1995 рік) до 520 одиниць (2002 рік), незначне підвищення кількості у 2000 році відбулось унаслідок браку валюти у вітчизняного виробника та необхідністю забезпечити матеріалами та комплектуючими вітчизняні виробництва. Зміна питомої ваги підприємств, що впроваджували інновації, відображена на рис. 1.

Як свідчить статистико-економічний аналіз основних показників інноваційної активності, питома вага інноваційно орієнтованих вітчизняних підприємств за період із 1995 по 2017 роки зменшилась із 22,9% до 14,3%, тобто з 2002 підприємств, що впроваджували інновації у 1995 році, до 735 підприємств у 2016 році. Найменший показник питомої

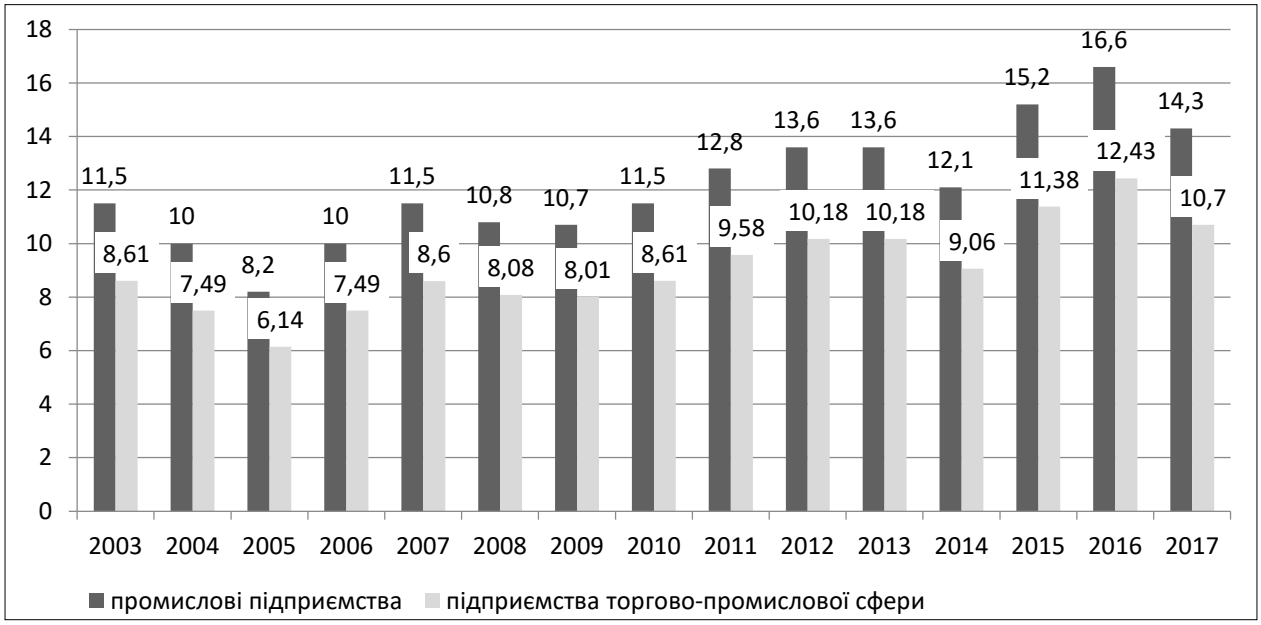

Рис. 1. Зміна питомої ваги підприємств, що впроваджували інновації, %

Джерело: розроблено на підставі [9; 10]

ваги підприємств, що впроваджували інновації, припадав на 2005 рік (8,2%).

Дослідивши динаміку інноваційної активності підприємств, автор доходить висновку, що з 2003 (11,5%) по 2005 рік (8,2%) простежується тенденція до зниження інноваційної активності промислових підприємств, починаючи з 2006 року – підвищення інноваційної активності з 10,00% (2006 рік) до 13,6% у 2012 році з незначним спадом (10,8%) у 2008–2009 роках. З 2014 року, незважаючи на значне скорочення чисельності підприємств, що впроваджували інновації, з 1208 підприємств (2014 рік) до 735 підприємств (2016 рік) питома вага промислових підприємств зросла з 12,1% (2014 рік) до 16,6% (2016 рік). Питома ж вага підприємств торгово-промислової сфери економіки, що впроваджували інновації, після незначного падіння у 2005 році (6,14%), починаючи з 2006 року (7,49%) зростала щороку на 1%. У 2014 році спостерігалося падіння питомої ваги підприємств до 9,06%, але, починаючи з 2015 року. знову спостерігалося зростання до 11,38%, яке продовжувалося протягом наступних років.

Скорочення кількості інноваційних підприємств було наслідком ряду проблем, що накопичилися в українській економіці та у сфері НДКР [5]:

– зовнішній та внутрішній дисбаланс економічного розвитку;

– недосконалість законодавчої бази в частині стимулювання інноваційної активності;

– відсутність відповідної інноваційної інфраструктури й механізмів комерціалізації науково-технічних розробок;

– непослідовність та неефективність політики в сфері інноваційної діяльності;

– недостатній рівень та нестабільне фінансування інноваційної діяльності.

Отже, інноваційна діяльність торгово-промислової сфери економіки України здійснювалася хаотично, без чіткого аналізу показників та системного впливу з боку системи державного регулювання. Питання інноваційного розвитку вирішувалися ситуативно, залежно від наявності вільного ресурсу, виключно на окремих підприємствах, які намагаються відповідати вимогам та викликам ринку, для забезпечення конкурентоспроможності власної продукції.

При аналізі динаміки впровадження нових технологічних процесів вітчизняними підприємствами автор знову спостеріг хаотичну структуру змін. Виняток склав 2016 рік (упроваджено 3489 одиниць), який суттєво відрізнявся від середньорічного значення 1848 одиниць. Поштовхом стало впровадження енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, переоснащення металургійних підприємств та розробка джерел альтернативної енергії.

Системне та невпинне падіння обсягів питомої ваги реалізованої інноваційної продукції промисловості взагалі (2003 рік – 5,6%, 2015 рік – 1,4%) та підприємств торгово-промислової сфери економіки України (2003 рік – 4,19%, 2015 рік – 1,05%) свідчить про падіння

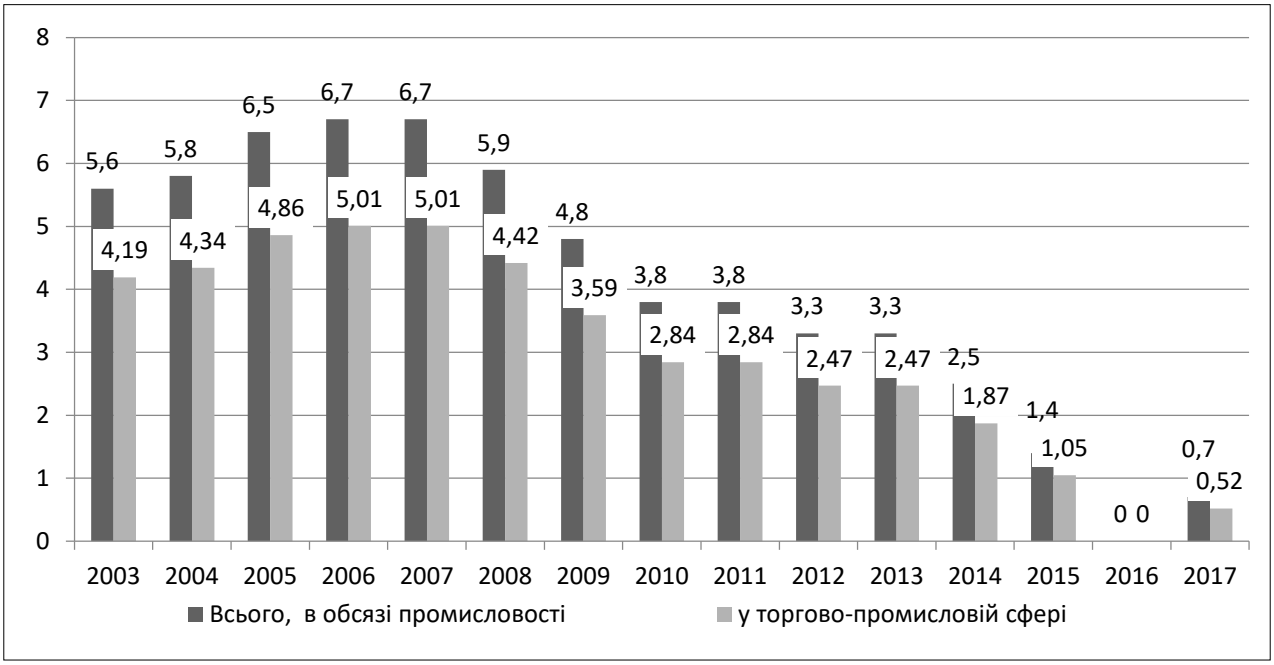

Рис. 2. Зміна питомої ваги реалізованої інноваційної продукції, %

Джерело: розроблено на підставі [9; 10]

конкурентоспроможності України та продукції вітчизняного виробника як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринках (рис. 2).

Серед системних факторів, що стримують та негативно впливають на інноваційну активність та інноваційний розвиток вітчизняних підприємств, науковці визначають такі:

– нестачу власних коштів, на це вказали майже 81,7% промислових підприємств;

– недостатню фінансову підтримку держави – 50,9%;

– значні витрати на інновації – 49,3%;

– недосконалість законодавчої бази – 33,5%;

– високий економічний ризик – 32,5%;

– тривалий термін окупності інновацій – 30%;

– нестачу інформації про нові технології – 17,1%;

– відсутність можливостей для кооперації з іншими підприємствами і науковими організаціями – 16,7%;

– нестачу інформації про ринки збуту – 15,2%;

– відсутність попиту на продукцію та несприятливість підприємств до нововведень – 14,4%;

– відсутність кваліфікованого персоналу – 13,7% [1].

Досліджуючи загальні суми витрат на інноваційну активність, автор зазначає, що з року в рік для промислових підприємств і підприємств торгово-промислової сфери економіки, як значної частини промисловості (~74,85% виробництв), все більшої актуальності набувають питання вдосконалення технічної бази, упровадження нових видів продуктів, що в свою чергу підвищує конкурентоспроможність на зовнішньому ринку з огляду на незначну частину реалізованої на внутрішньому ринку продукції (падіння з 6,7% (2007 рік) до 1,4% (2015 рік).

Ринкові виклики та зростання конкурентної боротьби спонукають вітчизняні підприємства торгово-промислової сфери економіки шукати шляхи впровадження нових технологічних процесів: спостерігається плавне підвищення кількості підприємств, що опікуються технологічною ефективністю, з 1482 підприємств (2003 рік) до 2510 підприємств (2011 рік), починаючи з 2012 року – повільний спад, починаючи з 2016 року – зростання до 3489 підприємств.

Слід зазначити, що в кризу 2008–2009 років вітчизняні підприємства, незважаючи на значний спад, опікувалися питаннями інновацій технологій та процесів. Переважними напрямами проведення інновацій за період 2003–2017 років залишається придбання машин, обладнання та програмного забезпечення: найбільша питома вага у 2016 році (10,9%), а найменші витрати промислових підприємств були на придбання інших зовнішніх знань у 2015 році (0,7%). Можна припустити, що саме наслідки кризи підштовхнули зростання кількості вітчиз-

няних підприємств, що опікуються оновленням своїх технологічних циклів, обладнання та процесів виробництва.

Питання ресурсозбереження не так гостро стоїть перед вітчизняними виробниками, тому кількість підприємств, що впроваджує ресурсозберігаючі технології, зростає більш повільно (приблизно третина від всієї кількості підприємств). Повільне, але постійне зростання кількості нових видів продукції (близько 700–800 одиниць на рік) свідчить про бажання вітчизняного виробника слідувати за змінами світового ринкового середовища, яке вимагає більш якісного та технологічно досконалого продукту. Вже не є відкриттям для вітчизняного виробника той факт, що підприємства, які впроваджують інновації, мають більш високий рівень обсягів виробництва та доходів, а їх інноваційна діяльність пов'язана з трансформацією результатів науково-технічної діяльності у новий чи вдосконалений продукт.

Статистико-економічний аналіз джерел та розподілу фінансування інноваційної діяльності свідчить про відсутність глибокого розуміння проблеми відбудови власних високотехнологічних виробництв та розвитку інновацій, практично повну відсутність уваги з боку держави до підприємств торгово-промислової сфери. Ситуація щодо фінансування інноваційних витрат украй негативна, адже зменшення значення цього показника може сигналізувати про скорочення обсягів інноваційної діяльності вітчизняних підприємств. Крім того, істотні коливання у співвідношенні джерел фінансування впродовж обраного періоду дослідження свідчать не лише про недостатність обсягів, але й про нестабільність функціонування та скорочення цих джерел фінансування в Україні (рис. 3).

Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності та інноваційного розвитку для підприємств торгово-промислової сфери економіки України були і залишаються власні кошти суб'єктів господарювання (близько 80% від загального обсягу фінансування). За рахунок коштів державного бюджету в останні роки фінансувалося лише близько 1% інноваційних заходів. Обсяги фінансування вітчизняного інноваційного розвитку з боку іноземних інвесторів взагалі майже зведені на рівень статистичної помилки (0,4% у 2015 році, 0,1% у 2016 році, 1,2% у 2017 році).

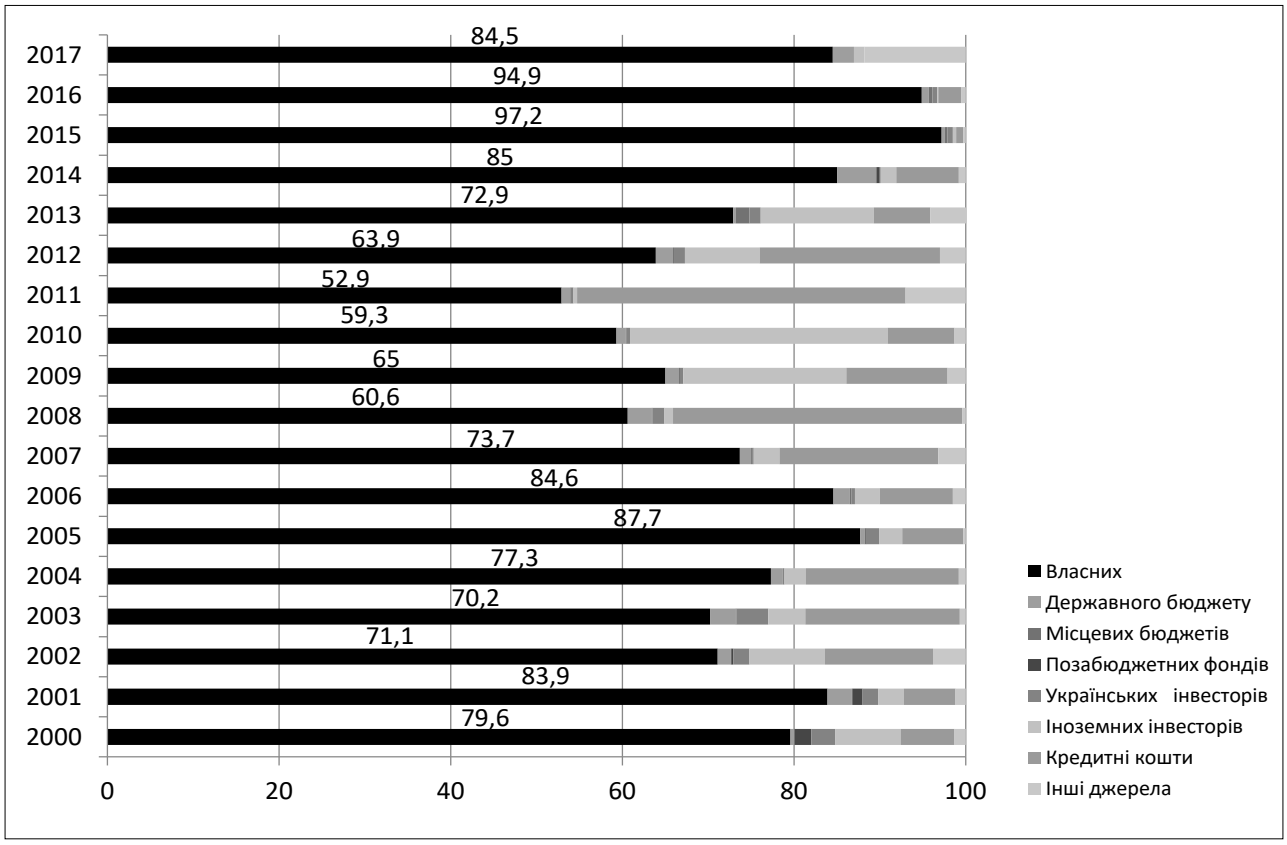

Рис. 3. Динаміка обсягів фінансування інноваційної діяльності підприємств торгово-промислової сфери економіки, %

Джерело: розроблено на підставі [9; 10]

Аналіз даних щодо інноваційної діяльності підприємств торгово-промислової сфери економіки України за останні роки доводить, що ні інтенсивність та активність, ні якісний рівень та обсяги фінансування інноваційних процесів не відповідають основним завданням стратегічного курсу інноваційного розвитку національної економіки та викликам сьогодення, відтак гостро постає питання державного регулювання інноваційними процесами.

Висновки і пропозиції. Сучасні виклики глобального економічного середовища, положення України у Глобальних Рейтингах, що описують конкурентоспроможність та інноваційну активність держави порівняно з іншими країнами. підтверджують, що стратегічні інтереси України вимагають усвідомлення, що сталого розвитку економіки в умовах глобальних світових змін можна досягти, лише розвиваючи високотехнологічні галузі промисловості. Питання досконалості виробництв, технологій та процесів, конкурентоспроможності товарів вітчизняного виробника на міжнародному та внутрішньому ринку, збереження ресурсів не можливі без належної уваги з боку держави. Важко переоцінити важливість питання державного регулювання інноваційного розвитку та інноваційної активності, які в умовах глобалізації та розвитку цифрових технологій набувають неабиякого значення.

Проведений статистико-економічний аналіз основних показників інноваційної активності підприємств торгово-промислової сфери економіки України свідчить, що питома вага інноваційно-орієнтованих вітчизняних підприємств постійно скорочується, здійснюється хаотично, без аналізу показників та системного впливу з боку системи державного регулювання. Питання інноваційного розвитку вирішується ситуативно, залежно від наявності вільного ресурсу, виключно на окремих підприємствах, які намагаються відповідати вимогам та викликам ринку, для забезпечення конкурентоспроможності власної продукції. Ринкові виклики та зростання конкурентної боротьби спонукають вітчизняні підприємства торгово-промислової сфери економіки самотужки шукати шляхи упровадження нових технологічних процесів.

Аналіз даних щодо інноваційної діяльності підприємств торгово-промислової сфери економіки України за останні роки доводить, що ні інтенсивність та активність, ні якісний рівень та обсяги фінансування інноваційних процесів не відповідають основним завданням стратегічного курсу інноваційного розвитку національної економіки та викликам сьогодення.

Список використаної літератури:

1. Гросул В.А. Проблеми інноваційної діяльності в Україні. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2010. № 1(3). Т. 1. С. 76–82.
2. Збірник «Промисловість України у 2011–2015 роках», ст. 24–27.
3. Збірник «Промисловість України у 2007–2010 роках», ст. 21–23.
4. The Global Innovation Index 2017. URL: https://www.globalinnovationindex.org/gii-2017-report.
5. Прохорчук С.В. Інноваційна спроможність економіки України в умовах глобалізації. *Науково-виробничий журнал*. Херсон, 2015. № 1(36). С. 93.
6. The Global Competitiveness Report 2017–2018. URL: http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017–2018.pdf.
7. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2017 році : аналітична довідка / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша та ін. Київ : УкрІНТЕІ, 2018. 98 с.
8. Економічна енциклопедія: у трьох томах / [відп. ред. С.В. Мочерний та ін.]. Київ : Видавничий центр «Академія», 2000. Т. 1. 864 с.
9. Міністерство фінансів України : веб-сайт. URL: http://index.minfin.com.ua/index/prom/.
10. Державний комітет статистики України : веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/.

Gibadullin A. V. The modern conditions for state regulation of innovational development of commerce and industrial sphere of economy of Ukraine, trends and prospects

The current stage of development of the national and world economy requires solving both the problems of improving and adjusting technological processes, adapting products to the requirements of foreign markets, and changing and improving the state regulation system by innovative development. In this connection, special attention is paid to the issue of constant monitoring of the current state and tendencies of innovative development of domestic enterprises of the trade and industrial sphere of the Ukrainian economy.

The purpose of the research is a thorough analysis of the current state of innovative development of enterprises of the trade and industrial sphere of the Ukrainian economy.

Ukraine's strategic interests require an awareness that sustainable economic development, in the face of global change, can only be achieved by developing high-tech industries. Market challenges and the growth of competition are forcing domestic trade and industrial enterprises to look for ways to introduce new technological processes.

Innovation activity is one of the most important indicators for the national economy and industry, which allows to ensure a high degree of technological independence of enterprises of the trade and industrial sphere, to increase their efficiency and competitiveness. The problem is that the innovation activity of the trade and industrial sphere of the Ukrainian economy is chaotic, without a clear analysis of indicators and systematic influence by the system of state regulation.

The current challenges of the global economic environment, the position of Ukraine in the Global Ratings, describing and competitiveness and innovative activity of the state in comparison with other countries argue that the strategic interests of Ukraine require the realization that sustainable economic development, in the context of global changes in the world, can only be achieved technologically industry. The question of the perfection of production, technologies and processes, the competitiveness of domestic products in the international and domestic markets, the conservation of resources are impossible without due attention to this from the state. It is difficult to overestimate the importance of the state regulation of innovation development and innovation activity, which are of great importance in the context of globalization and development of digital technologies.

Key words: *mechanisms for state regulation, innovations, innovational development, commercial and industrial sphere, development of commercial and industrial sphere.*